

การเปรียบเทียบผลการรักษาระหว่างเซลล์ชนิดสะแควมัสเซลล์คาร์ซิโนมา
และอะดีโนคาร์ซิโนมาในมะเร็งปากมดลูกระยะลุกลามเฉพาะที่

นางสาวกันขรัตน์ กัตตัญญู

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการพัฒนาสุขภาพ

คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2554

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

541077

COMPARISON OF TREATMENT OUTCOMES BETWEEN
SQUAMOUS CELL CARCINOMA AND ADENOCARCINOMA IN
LOCALLY ADVANCED CERVICAL CANCER

Ms.Kanyarat Katanyoo

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Science Program in Health Development

Faculty of Medicine

Chulalongkorn University

Academic Year 2011

Copyright of Chulalongkorn University

5 3 7 4 9 0 1 3 3 0

กัณฑ์ กัตัญญ : การเปรียบเทียบผลการรักษาระหว่างเซลล์ชนิดสะเกวมัสเซลล์คาร์ซิโนมาและอะดีโนคาร์ซิโนมาในมะเร็งปากมดลูกระยะลุกลามเฉพาะที่ (COMPARISON OF TREATMENT OUTCOMES BETWEEN SQUAMOUS CELL CARCINOMA AND ADENOCARCINOMA IN LOCALLY ADVANCED CERVICAL) อ. ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก : รศ. นพ. สมพล สงวนรังศิริกุล 31 หน้า.

วัตถุประสงค์: เพื่อเปรียบเทียบผลการรักษาระหว่างเซลล์ชนิดสะเกวมัสเซลล์คาร์ซิโนมาและอะดีโนคาร์ซิโนมาในผู้ป่วยมะเร็งปากมดลูกระยะลุกลามเฉพาะที่

รูปแบบการวิจัย: การศึกษาย้อนหลังแบบ cohort

สถานที่ทำการวิจัย: คณะแพทยศาสตร์วชิรพยาบาล มหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช

ระเบียบวิธีวิจัย: เก็บรวบรวมข้อมูลของผู้ป่วยมะเร็งปากมดลูกระยะที่ 2B ถึง 4A ที่ได้รับการรักษาครบระหว่างปี 2538 ถึงปี 2551 โดยรวบรวมข้อมูลเฉพาะเป็นผู้ป่วยนอก เฉพาะเป็นผู้ป่วยใน เฉพาะเป็นของหน่วยรังสีรักษาและมะเร็งวิทยา ข้อมูลจากหน่วยพยาธิวิทยา และข้อมูลที่ได้รับการบันทึกไว้ในคอมพิวเตอร์ของโรงพยาบาล ผู้ป่วยที่มีผลชิ้นเนื้ออะดีโนคาร์ซิโนมา 1 ราย จะได้รับการจับคู่กับผู้ป่วยสะเกวมัสเซลล์คาร์ซิโนมา 2 รายตามปัจจัยต่าง ๆ ได้แก่ ระยะของโรค ขนาดของก้อนมะเร็ง และวิธีการรักษา (รังสีรักษาเพียงอย่างเดียวเทียบกับรังสีรักษาร่วมกับยาเคมีบำบัด) ผลการรักษาประกอบด้วย การตอบสนองต่อการรักษา ระยะเวลาที่มีการตอบสนองสมบูรณ์ทางคลินิก การกลับคืนมาของโรคหลังรักษาครบ รวมถึงระยะเวลาของการมีชีวิตอยู่

ผลการศึกษา: ผู้ป่วยมะเร็งปากมดลูกระยะที่ 2B ถึง 4A ทั้งสิ้นจำนวน 423 ราย แบ่งเป็นผู้ป่วยอะดีโนคาร์ซิโนมา 141 ราย และผู้ป่วยสะเกวมัสเซลล์คาร์ซิโนมา 282 ราย ผู้ป่วยร้อยละ 60.3 อยู่ในระยะ 2B การตอบสนองโดยรวมเทียบระหว่างผู้ป่วยอะดีโนคาร์ซิโนมาและผู้ป่วยสะเกวมัสเซลล์คาร์ซิโนมาเท่ากับร้อยละ 86.5 และ 94.7 ตามลำดับ ค่ามัธยฐานของเวลาที่มีการตอบสนองสมบูรณ์ทางคลินิกของผู้ป่วยอะดีโนคาร์ซิโนมาคือ 2 เดือน (0-5 เดือน) ผู้ป่วยสะเกวมัสเซลล์คาร์ซิโนมาคือ 1 เดือน (0-4 เดือน) ($p=0.001$) สำหรับผู้ป่วยอะดีโนคาร์ซิโนมาพบมีการกลับคืนมาของโรคที่อุ้งเชิงกรานร้อยละ 2.1 และมีโรคกระจายไปยังอวัยวะอื่นนอกอุ้งเชิงกรานร้อยละ 14.9 เทียบกับร้อยละ 3.9 และ 15.6 ตามลำดับในผู้ป่วยสะเกวมัสเซลล์คาร์ซิโนมา อัตราการมีชีวิตรอดที่ 5 ปีของผู้ป่วยอะดีโนคาร์ซิโนมาคือร้อยละ 59.5 เทียบกับผู้ป่วยสะเกวมัสเซลล์คาร์ซิโนมาร้อยละ 61.7 ($p=0.191$) เมื่อทำการควบคุมปัจจัยต่าง ๆ ระยะของโรคเป็นเพียงปัจจัยเดียวที่มีผลต่อการมีชีวิตอยู่ ในขณะที่ผลชิ้นเนื้ออะดีโนคาร์ซิโนไม่มีผลต่อการพยากรณ์โรค

สรุป: อะดีโนคาร์ซิโนมาในมะเร็งปากมดลูกระยะลุกลามเฉพาะที่ใช้เวลาที่จะตอบสนองต่อรังสีรักษานานกว่าสะเกวมัสเซลล์คาร์ซิโนมา อย่างไรก็ตามผลการรักษานี้ไม่ได้มีผลต่อการมีชีวิตอยู่ของผู้ป่วย

สาขาวิชา การพัฒนาสุขภาพ ลายมือชื่อนิสิต *ALISA*
ปีการศึกษา 2554 ลายมือชื่อ อ. ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก *ศ.นพ. สมพล*

537 49013 30: MAJOR HEALTH DEVELOPMENT

KEYWORDS: CERVICAL CANCER/ ADENOCARCINOMA/ SQUAMOUS CELL CARCINOMA

KANYARAT KATANYOO: COMPARISON OF TREATMENT OUTCOMES BETWEEN SQUAMOUS CELL CARCINOMA AND ADENOCARCINOMA IN LOCALLY ADVANCED CERVICAL CANCER. ADVISOR: ASSOC PROF. SOMPOL SANGUANRUNGSIRIKUL, M.D., M.Sc., 31 pp.

Introduction: To compare the treatment outcomes between squamous cell carcinoma (SCC) and adenocarcinoma (ACA) in locally advanced cervical cancer patients.

Methods: All medical records of stage IIB-IVA of cervical cancer patients who had been completed treatment between 1995 and 2008 were reviewed. ACA 1 case was matched for SCC 2 cases with clinical stage, tumor size, treatment modalities (radiation therapy (RT) vs concurrent chemoradiation (CCRT)). Treatment outcomes including response to RT/CCRT, time to complete response (CR), patterns of treatment failure and survival outcomes were recorded.

Results: A total of 423 patients with stage IIB-IVA (141 ACA: 282 SCC) were included. More than half of all patients were in stage IIB. The overall complete responses (CR) between ACA and SCC were 86.5% and 94.7%, respectively ($p=0.004$). Median time to clinical CR from RT/CCRT of ACA were 2 months (0-5 months) compared with 1 month (0-4 months) for SCC ($p=0.001$). Pelvic recurrence and distant failure were found in 2.1% and 14.9% in ACA, and corresponding with 3.9% and 15.6% in SCC. The 5-year overall survival rates of ACA compared to SCC were 59.9% and 61.7% ($p=0.191$), respectively. When adjusted all prognostic factors, stage was only one factor which influenced to overall survival while tumor histology was not affecting factor.

Conclusion: ACA in locally advanced cervical cancer used longer time to achieve CR and had poorer response rate from RT/CCRT than SCC. However, these effects did not influence to survival outcomes.

Field of Study: Health Development..... Student's Signature..... *Kanyarat Katanyoo*
Academic Year: 2011..... Advisor's Signature..... *Sompol Sanguanrungsirikul*

ACKNOWLEDGEMENTS

I would like to express my gratitude to Dr. Sompol Sanguanrungrasirikul, my advisor for the helpful advice and comments until this study accomplished. I also wish to thank Professor John J. Kavanagh for his kind and valuable advice.

I also appreciate coordinators and my colleagues at Division of Radiation Oncology, Department of Radiology, Faculty of Medicine Vajira Hospital, Navamindradhiraj University for their sharing the information of patients' care.

We would like to express our gratitude to all staff of the Clinical Epidemiology Unit, Faculty of Medicine, Chulalongkorn University for their support.

CONTENTS

	Page
ABSTRACT (THAI).....	iv
ABSTRACT (ENGLISH)	v
ACKNOWLEDGEMENTS.....	vi
CONTENTS.....	vii
LIST OF TABLES.....	ix
CHAPTER I INTRODUCTION.....	1
1.1 Rationale and background.....	1
CHAPTER II LITERATURE REVIEW.....	3
2.1 Review of Related Literature.....	3
CHAPTER III RESEARCH METHODOLOGY.....	6
3.1 Research Question.....	6
3.2 Research Objectives.....	6
3.2.1 Primary Objective.....	6
3.2.2 Secondary Objectives.....	6
3.3 Hypothesis.....	6
3.4 Conceptual Framework.....	7
3.5 Key Word.....	7
3.6 Operational Definitions.....	8
3.7 Research Design.....	9
3.8 Research Methodology.....	9
3.8.1 Target Population.....	9
3.8.2 Study Population.....	9
3.8.3 Sample Size Estimation	10
3.8.4 Inclusion criteria/ Exclusion Criteria	11
3.8.5 Manuever.....	11
3.9 Data collection.....	12

	Page
3.10 Statistical analysis.....	12
3.11 Ethical consideration.....	13
3.12 Obstacle	13
3.13 Limitation	13
CHAPTER IV RESULTS.....	14
4.1 Patients Characteristics and treatment.....	14
4.2 Outcome of treatment.....	14
CHAPTER V DISCUSSION.....	19
CHAPTER VI CONCLUSION.....	23
REFERENCES.....	24
APPENDIX.....	27
VITAE.....	29

LIST OF TABLES

	Page
Table 1 Baseline characteristics and prognostic variables of patients	15
Table 2 Treatment outcomes.....	16
Table 3 Survival time: Univariable analysis.....	18
Table 4 Multivariable analysis for all factors.....	18
Table 5 Studies which compared between adenocarcinoma and squamous cell carcinoma in cervical cancer.....	22